

Posudek vedoucího diplomové práce

Název práce: **Kooperace a konkurence mezi českými křesťansko-demokratickými stranami po roce 1989**

Autor práce: Bc. Pavel Schrötter

Jméno vedoucího: PhDr. Jan Bureš, Ph.D., Ústav politologie FFUK

Hodnocení:

Předkládaná diplomová práce P. Schröttera je věnována vývoji a vzájemným vztahům křesťansko-demokratických stran (ČSL, resp. KDU-ČSL a KDS) v české politice v období po roce 1989. Autor si v úvodu své práce položil několik základních otázek a hypotéz, jež svou čtenářskou práci prověřit: Jednak mu šlo o to, zda existence dvou stran stejného ideového proudu lze v tomto případě v ČR považovat za skutečnou přítomnost dvou relevantních reprezentantů stejného ideového proudu, či nikoliv. Dále pak zkoumá otázku odlišnosti těchto dvou politických subjektů. Základní hypotézou Schrötterovy práce je hodnotová a ideově-programatická blízkost KDS a KDU-ČSL, která z autorova pohledu mohla zakládat možnou spolupráci těchto stran, jež by dokázala zamezit tříštění hlasů konfesně orientovaných voličů. Autor tuto hypotézu ověřuje především analýzou programových dokumentů, přičemž vychází z typologie stranických rodin K. von Beymeho, ale zároveň, protože konstatuje její jen částečnou relevanci k této analýze, dále vychází z novější klasifikace politických stran a stranických rodin z pera kolektivu autorů M. Gallagera, M. Lavera a P. Maira, jež kromě programatiky strany považují za důležitý fundament příslušnosti strany k ideové rodině také „genetický původ“ a mezinárodní vazby dané strany. Dochází přitom k závěru, že obě zkoumané strany patří do křesťansko-demokratické stranické rodiny, že však nicméně mezi nimi existoval již v programové rovině významný rozdíl, a to v přístupu k ekonomickým a sociálním otázkám. Právě postupný posun KDS směrem k liberálně-konzervativnímu diskurzu (tak, jak byl v české politice jednostranně chápán v 1. polovině 90. let 20.st.), jež byl důsledkem personální výměny ve vedení této strany, byl příčinou vzdálení se od politiky KDU-ČSL a příklonu KDS k ODS. Naopak, KDU-ČSL se v důsledku narůstající nespokojenosti členské i voličské základny s angažmá strany v Klausových vládách začala od roku 1995 posouvat k sociálně-tržní vizi společnosti.

Dále se kolega Schrötter zaměřil na zkoumání otázky, zda můžeme tyto dvě politické strany považovat za *relevantní* součást stranického systému. Autor přitom metodologicky vychází ze Sartoriho mechanismu „inteligentního pravidla“ pro zjištění počtu relevantních aktérů ve stranickém systému. Otázku posouzení relevance obou stran v systému komplikuje fakt, že

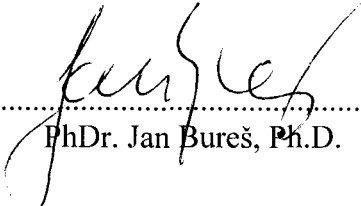
KDS nikdy nekandidovala ve volbách samostatně, ale vždy jako součást vícestranické koalice. Přesto kolega Schrötter konstatuje relevanci KDS v systému alespoň pro období 1992-1995, kdy jejich pár poslanců zajišťovalo potřebnou těsnou vládní většinu ve Sněmovně a tudíž i vliv politiků KDS na celkovou podobu vládní politiky byl poměrně značný, i když limitovaný sevřením v rámci volební koalice s ODS. Zatímco relevance KDS skončila její integrací do ODS v roce 1995, relevance KDU-ČSL v českém stranickém systému byla výrazná až do voleb 2010. Nutno k této Schrötterově tezi dodat, že i po sněmovních volbách 2010 zůstává KDU-ČSL stranou vysoce relevantní na regionální úrovni, zejm. na jižní Moravě, jak dokazuje poslední vývoj jihomoravské krajské koalice.

Práce je uvozena poměrně obsáhlým výkladem historie křesťansko-demokratického proudu v československé/české politice 20. století, neboť autor se domnívá, že bez pochopení těchto hlubších souvislostí historického vývoje není možné správně zodpovědět otázku příčin heterogenního vývoje křesťansko-demokratické politiky po roce 1989. Za klíčovou považuji tezi o existenci víceméně samostatného křesťansko-demokratického proudu v čs. opozici v 80. letech, z níž se posléze zrodila KDS jako samostatný subjekt vedle ČSL. Právě vztah k minulosti, tedy k období před listopadem 1989, se stal podle autora základní překážkou k hlubší spolupráci obou stran křesťansko-demokratického typu.

Diplomová práce Pavla Schröttera je velmi dobrou studií na zvolené téma. Oceňuji zejm. proporčně vyvážené rozložení textu práce do kapitol věnujících se teoretickému rozměru, historii křesťansko-demokratické politiky v českém prostředí, i vývoji této politiky po roce 1989. Všechny tři součásti tak tvoří vhodně se doplňující celek a čtenář má po přečtení práce dojem komplexně zvládnuté látky.

Práci proto doporučuji k obhajobě a hodnotím známkou **výborně**.

V Praze, dne 4.9. 2010

.....
PhDr. Jan Bureš, Ph.D.